

Bulletinen

Årgång 52 Nr 1 2010
Moderna Museets Vänner

Handlingskraft

Foto: Prallan Allsten / Moderna Museet.

Kära Vänner!

Med dunder och brak öppnade Moderna Museet Malmö på annandagen förra året. Det är väl ingen som missat detta historiska ögonblick. Åtminstone inte i Malmö. Från första dagen har köerna ringlat dit och även kritikerna i Skåne och Själland har gett tummen upp. Men det är inte konstigt. Förutom den läckra renoveringen och nybyggnationen av arkitekterna Tham och Videgård öppnade museet med två separata kanonutställningar och en samlingsdel med den titeln *Spektakulära tider!*

I Lars Nittves artikel på sidan 13 kan vi läsa om den spännande resan som ledde fram till förverkligandet av museet. På sidan 14 kommenterar museichefen i Malmö, Magnus Jensner, hur resan slutade i ett bildreportage med fotografier av Åke E:son Lindman. Vid sidan av samlingen visas en av våra stora internationella målare, belgaren Luc Tuymans; dukar i disigt, dämpade färger. I det Nya Galleriet presenteras ett helt nytt verk skapat just för öppningen och rummet av svenskan Astrid Svangren. Imponerande. Det är fantastiskt med ännu fler utställningar och möjligheter att visa ännu mer av museets mäktiga samling.

Naturligtvis är du som är medlem i Moderna Museets Vänner numera också vän till Moderna Museet Malmö. De flesta av oss är väl fortfarande bosatta i regionen runt Stockholm och därför

arrangerar Vännerna en resa till Malmö för att vi gemensamt ska kunna uppleva museet där. Dessutom hinner vi med att besöka både Köpenhamn och Helsingborg. Lär mer på sidan 12 och missa inte chansen att ta del av Öresundsregionens digra konstutbud.

Förutom tillbakablicken på Evert Lundquist konstnärskap, som vi skrev om i förra numret, är vårens grandiosa utställning amerikanskan Lee Lozano. Moderna Museets intendent Iris Müller-Westermann har gjort ett gediget arbete med att spåra Lozanos allra bästa verk från när hon var verksam under 1960-talet. Jag är extra glad att en av Sveriges främsta skribenter, Ulrika Knutson, också fattat tycke för denna speciella konstnär och skriver om svårigheterna att separera konsten från livet på sidan 4. På sidan 8 skriver assisterande intendent Jo Widoff om svårigheterna att ”passa in” Lee Lozano i ett fack. 1969 avsvärjar sig Lozano konstvärlden genom *General Strike Piece* för att året därpå helt ta adjö till den genom *The Drop Out Piece* som varade till hennes död 1999.

Vår populära Tisdagsklubb fortsätter naturligtvis också i år och som vanligt under beskydd av museets intendent Ulf Eriksson. Se programmet på sidorna 16–17. Kom i tid. Tisdagsklubben brukar vara fullsatt! En nyhet för året är Tesalongen och när det är exklusivt för vänföreningen så kallar vi det Vännernas salong. Under 2010 hålls ett antal salonger på Moderna Museet där inbjudna gäster och publik samtala kring aktuella ämnen kopplat till museets utställningar och samling. Antalet deltagare är begränsat och kostar 120 kr för Moderna Museets Vänner (ord. pris 140 kr). Men då ingår också en formidabel Afternoon Tea i museets restuarang med nybakade scones och andra delikata mumsbitar. Välkommen! □

Lena Josefsson

Lena Josefsson är ordförande för Moderna Museets Vänner.

Medlemsförmåner & medlemskap

Som medlem i MMV får du:

- Fri entré till Moderna Museet i Stockholm och Malmö, Arkitekturmuseet, Nationalmuseum, Bonniers Konsthall, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Gripsholms Slotssamling, Thielska Galleriet, Dunkers Kulturhus och Wanås.
- 20% medlemsrabatt på aktuella utställningskataloger samt 10% rabatt på konstböcker och allt annat i Butiken på Moderna Museet.
- 10% rabatt på sortimentet i Restaurangens Brickservering och Café Blom förutom på alkohol och juicer. Rabatten gäller inte i Restaurangens bordsservering eller Brunchservering. 10% rabatt på kaffe i Espressoaren.
- Vårt medlemsblad *Bulletinen* sex gånger per år och dessutom förmånliga prenumerationserbjudanden på ett flertal konstitidskrifter.
- Personliga inbjudningar till förhandsvisningar, vernissager, föredrag, fester, resor, konstkurser, konserter och andra arrangemang av Moderna Museet och MMV.
- Tillträde till Tisdagsklubben Moderna Museet Stockholm, vår exklusiva programverksamhet med specialvisningar, föreläsningar mm.

Det finns flera sätt att köpa medlemskap i MMV:

- 1) Gå in på vår hemsida www.modernamuseet.se/mmv och klicka på ”Bli medlem”. Du blir då medlem direkt och får en bekräftelse till din e-postadress.
- 2) Köp ditt medlemskap i kassan på Moderna Museet. Där får du medlemskort och ditt Välkomstkuvert direkt vid köpet.
- 3) Betala medlemsavgiften på plusgiro 15 30 65-8 Moderna Museets Vänner. Medlemskortet skickas hem till dig inom 10 dagar.

Medlemsavgifter:

1 år från betalning: 480 kr/medlem, 700 kr/par, 250 kr/medlem under 30 år. 3 år från betalning: 1 300 kr/medlem, 1 900 kr/par. Ständigt medlemskap: 9 600 kr/medlem, 14 000 kr/par.

Medlemskap i Moderna Museets Vänner är en uppskattad present och du köper enkelt ditt gåvomedslemskap i kassan på Moderna Museet eller på vår hemsida www.modernamuseet.se/mmv.

Kontakta oss om du har frågor: tel 08-5195 44 99 eller mmv@modernamuseet.se. Vårdarna i entrékassan på Moderna Museet hjälper dig gärna också med alla slags medlemsärenden.

Konstkunskap till vänskapspris!

Förmånliga prenumerationspriser för medlemmar i MMV:

Konstperspektiv

4 nr för 175 kr (ord. pris 280 kr). Beställ via www.konstperspektiv.nu/mmv eller genom att skicka e-post till ekonomitjanst@natverkstan.net. Eller ring 031-743 99 05 och uppge ”MMV” så får du förmånspriset som gäller löpande så länge du är medlem i MMV!

Konstvärlden & Disajn

4 nr för 99 kr (ord. pris i butik 276 kr) Beställ på www.disajn.com/mmv eller genom att ange kod 211 vid beställning via mail till disajn@pressdata.se eller tel 08-799 63 37.

Tidskriften 10tal

4 nr för 250 kr (ord. pris 360 kr). Inkluderar fri entré till Klubb 10TAL och biljetter till Poesifestivalen och Barnpoesifestivalen på Dramaten för halva priset. Beställ på www.10TAL.se eller prenumerat@10tal.se eller telefon 08-612 10 49, och uppge ”MMV”.

Med reservation för att medlemsförmånerna kan ändras.

Bulletinen

Moderna Museets Vänner Årgång 52 Nr 1 2010

2 Kära Vänner!

Lena Josefsson

Medlemsförmåner & medlemskap

3 Ett stöd som betyder

John Peter Nilsson

4 Verk som handling

Ulrika Knutson

9 Lee Lozano

Jo Widoff

12 Inbjudan: Resa Malmö-Köpenhamn-Helsingborg

Anna Hegnell

Vändonationer i samlingen

Bertil H. Schulze

13 Moderna Museet Malmö: Så var det tänkt...

Lars Nittve

14 ... och så blev det

Magnus Jensner

16 Tisdagsklubben, vernissager och resor våren 2010

Vännernas Vänner

19 Vänner vernissagevimlar

Ett stöd som betyder

Utställningscurator John Peter Nilsson och besökare nr 200 000 Håkan Andersson.
Foto: Prallan Allsten/Moderna Museet.

Det var speciellt att den 17 december förra året gratulera den 200 000:e besökaren av *Dali Dali med Francesco Vezzoli*. Enligt beräkningarna skulle det äga rum runt 16-snåret. Jag och assisterande intendenten Matilda Olof-Ors hade gått igenom himmel och helvete för att få till utställningen på det sättet som vi ville – men inte trodde vi på denna massiva publiksuccé, den största på Moderna Museet sedan 20 år!

Men det viktigaste är inte att räkna siffror utan att museets besökare överlag ska få upplevelser och kunskaper utöver de vardagliga hos oss. När vi ville bjussa på entrén var det därför fantastiskt kul att höra den 36-årige tvåbarnspappan Håkan Andersson säga att den redan var betald av hans jobb: ”Roligt med något annat än gym-kort som friskkvård”, tyckte han.

Nu kan Håkan gå gratis på museet hur mycket som helst, närsomhelst, eftersom han förutom blommor och utställningskatalog faktiskt också fick ett kort – ett medlemskap i Moderna Museets Vänner. Han blev mycket glad och fick avundsjuka blickar från sina kollegor. Jag var också stolt att på museets vägnar dela ut medlemskapet. Vi värdesätter vänföreningen väldigt mycket. □

John Peter Nilsson

John Peter Nilsson är förutom redaktör för *Bulletinen* också intendent på Moderna Museet.

Verk som handling

Moderna Museets stora retrospektiv av amerikanskan Lee Lozanos korta men intensiva karriär mellan 1960–72 är till dags dato den mest omfattande presentationen av hennes konstnärskap. Utställningen lyfter fram den konstnärliga och intellektuella pregnansen i hennes verk. Verkens burdust rättframma estetik har också skapat en mer eller mindre trovärdig mytbildning runt hennes person. Kulturjournalisten Ulrika Knutson gör en personlig reflektion av hur biografisk information påverkar bilden av ett konstnärskap.

I en av tjugohundratalets mer påkostade kataloger över 1970-talets feministiska konst: ”WACK! Art and the feminist revolution” avslutas presentationen av Lee Lozano (1930–1999) med en lakonisk kommentar: ”Eftersom hon senare hade föga kontakt med konstvärlden, finns det inte mycket biografisk information om henne efter det tidiga sjuttioåret.”

Jag får läsa meningen en gång till. Inte mycket biografisk information? Varför inte det? Vad hände med henne?

Hennes korta men innehållsrika karriär, som i stort omfattade sextioåret, presenteras under våren på Moderna Museet i den till dags dato mest omfattande utställningen av hennes verk, organiserad av museets intendent Iris Müller-Westermann. Den visar hennes tidiga aggressiva, burdusa och roliga surrealistiskt färgade målningar med sexuellt och lascivt innehåll. Personifierade snoppar, sippt snörpiga rumpor, klämda bröst och morrande fittor chockerade på det eleganta manér som tidsandan gillade.

Efter hand utvecklar hon stora ”verktygsmålningar”, där flytande och amorfa borrar, skiftnycklar och skruvtingar gick lös på varandra, släkt med, men mer skräckinjagande än, Claes Oldenburgs samtida svällande vardagsföremål. Sexualiteten, aggressiviteten och humorn var intakt.

I slutet av sextioåret förändrades konstklimatet. Den blanka lacken flagnade. Warhols Brilloboxar och Lichtensteins pratbubblor bullrade tomma. Popkonstens färgstarka och glada uttryck framstod som provocerande naivt. Tidsandan krävde allvar, gråtoner och skugga och konstens dekorativa, lekfulla och framförallt kommersiella sida ifrågasattes överallt.

Lee Lozano lämnade måleriet och presenterade radikala koncept på löpande band, ofta med udden riktad mot konst-

scenen. Som i *Real Money Piece* (1969) när hon inviterade folk till ateljén, bjöd på drinkar och en burk med pengar (563 dollar). Hon noterade effekten noggrant – ”Larry tog en tia. Bill förklarade att han inte behövde några pengar just nu”.

Den 8 februari 1969 proklamerade hon *Generalstrejk*. För de förbryllade medlemmarna av AWC (Art Workers Coalition) förklarade hon att hon från och med nu bara skulle göra saker som innebar ”total personlig och offentlig revolution”. I en

pamflett säger hon att hon inte var *konstbetare*, utan *konstdrömmare*.

Flera av hennes *Pieces* (stycken) förebådar nittio-talets besatthet vid självdokumentation. Hon hade redan tidigare använt nagelklipp och hårtestar i verken, nu

dokumenterade hon sina reaktioner. Som i *Masturbation Piece*, där hon undersöker efter egna regler metoder i processen och upplevda kvaliteter i orgasmerna. Hon planerade också att göra målningar i olika stadier av drogberusning: aspackad, halvpackad och nykter.

Hon kallade alla sina konceptuella projekt ”Language Pieces”, och skrev ner dem med små tydliga tryckbokstäver – lättläst och pedagogiskt. Som den kreativa och kroniska ordvitsaren hon var av—svär hon sig alla drömmar om ”SUCKCESS”. Sin första ”Piece” ställer hon ut på curatorns Lucy Lippards ”Peace show” och beskrev processen hur man lyckas i konstvärlden: ”Släng alla inbjudningskort och reklamlappar i en stor hög på golvet. När du själv lyckats, släng ditt eget pressmaterial på toppen. Och låt tiden göra sitt.”

1971 gjorde hon i snabb takt två verk, som gav begreppet radikal konst en absolut innebörd, knappast överträffad i modern tid. Hon slutar prata med kvinnor, och hon slutar som konstnär, i

Lee Lozano, April 5, 1970, Privat anteckningsbok 8, sid 114. The Estate of Lee Lozano. Courtesy Hauser & Wirth

Lee Lozano dokumenterar LSD-tripp i Halifax (Experiment i 3 tillstånd), 1971.

Lee Lozano, *Utan titel (USA)*, ca 1960, olja på duk. Privat ägo. Courtesy Hauser & Wirth.

alla fall avbryter hon allt samröre med kollegor, gallerister och museer.

Första veckan i augusti tillkännager hon sin ”bojkott av kvinnor”: ”Släng Lucy Lippards andra brev i papperskorgen, obesvarat. Vägra hälsa på Rochelle Bass i affären.” Andra veckan i augusti skriver hon: ”Paula Tavins ringer den 11 augusti. Tala om för henne att jag bojkottar kvinnor som en aktion, september ut. Och efter det ’kommer kommunikationen att vara bättre än någonsin.’”

Men det blev den inte. I stort sett kommer bojkotten mot kvinnor och konstvärlden att räcka i nästan trettio år, till hennes död 1999. Hon lämnar New York och försvinner ur synfältet där.

Oavsett Lee Lozanos bojkott vet vi att många av hennes samtida kollegor och efterföljare på sitt sätt fortsatte att kommunicera med henne från 1970-talet och framåt – på våldets och vanmaktens våglängder, med masochistiska, minimalistiska, humoristiska, himlastormande uttryck. Religionerna, de teknologiska revolutionerna, naturen, könet, den egna kroppen, kvinnorummet, det egna jaget – det som finns kvar av det – allt vänds upp och ner, och allt ställs till svars.

Det slår en som ett klubbslag vilken vital tid det var – och att allt är gjort! I det tidiga sjuttioalet snubblar konstnärerna på sina egna idéer, decenniers insikter har dämpts upp i en gigantisk tankebröt som måste sprängas isär, som en timmerbröt i vårflo-

den. Det har tagit fyra decennier att reda ut alltsammans, och frågan är om man är färdig ännu.

Men Lee Lozano ville inte vara med bland flottarna på floden. I symbolisk mening har hon stuckit kniven i patriarkatet många gånger, strypt och torterat och gycklat med manslemmar i bild. Men nu när andra kvinnor fördjupar och problematiserar relationerna till männen, patriarkatet och kapitalismen vill hon inte stanna i den feministiska kovärmen. Mitt i denna sjudande, arga, kreativa, kongeniala miljö säger hon ajöss, och drämmer igen dörren.

Det är en aggressiv – och självdestruktiv – handling som sårar ännu, fyrtio år senare. Varför gör hon det? Vad innebär det?

Jag bläddrar i WACK-katalogen, och några sidor efter Lee Lozano faller den upp och visar ett par fantastiska porträtt av Alice Neel. Bland annat en studie av en androgyn varelse i bruna terylenebyxor och bar överkropp. Grå hårtestar över ett högtidligt ansikte med slutna ögon. Han, för det är en man, avbildas med små hängbröst och trött mage, och där över bröstet och magen, ett stort rödvitt ärr. Det är ett porträtt av Andy Warhol från 1970, och ärrret är spåret efter Valerie Solanas framfart, året innan. Alice Neel har målat Andy Warhol som en konstens martyr, med ärrret som ett eldrött stigma, med vita streck i konturen, som taggtråd, eller rimfrost på livsfarlig ledning.

Attacken på Warhol blev Valerie Solanas makabra happening,

Lee Lozano, *Utan titel*, 1961, blyerts och krita på papper. Moderna Museet.

en installation i kött och blod av hennes geniala ”language piece”, manifestet för SCUM, *Society For Cutting up Men*. Likheter mellan Solanas och Lee Lozanos hållning är slående. Den romantiskt melodramatiskt storslagna gesten, Liv som Konstkonceptet, som helt går över styr.

Även om Valerie Solanas liv förefaller bättre dokumenterat än Lee Lozanos – hittills – så finns också biografiska likheter: hög begåvning, intresse för naturvetenskap och filosofi, komplicerade relationer till föräldrarna, drogexperiment, sexuell utlevelse. Solanas är visserligen lesbisk och lever visionen av ett samhälle fritt från män, medan Lozano bara har belagda relationer med män, och vänder sig mot det egna könet, och slutar umgås med kvinnor. Hon sticker inte kniven i dem, men hon dödar effektivt sin ”likhet”, genom att förneka sig kontakter med kvinnor.

Under 2000-talet har intresset för Lee Lozanos konst stigit som en raket, liksom värdet på de verk som är till salu. 1985 deltog hon i en utställning på P.S.1 i New York, representerad genom Barry Rosen och Jaap van Liere. Hon var dock inte närvarande. När det prestigefyllda galleriet Hauser & Wirth kommer in på scenen och förvaltar kvarlåtenskapen efter hennes död 1999 är det klart spår för Lozano att helgonförklaras av konstbranschen, menar Katy Siegel i en artikel i *Artforum* 2002.

Siegel fortsätter med att Lozano framställs på Armory Show i New York 2005 och på konstmässan i Basel 2006 som en nyska-

pande kraft i feministisk och konceptuell konstteori, snarare än en knäpp exentriker som inte höll sig till spelets regler. Men hur kunde Lee Lozanos konstnärliga kvarlåtenskap ligga prydligt stuvad i en lada i Pennsylvania, men ingen visste något substanssiellt om hennes personliga liv? I två artiklar i *The Brooklyn Rail* 2008 påpekar James Kalm spydigt att det var tur att den olycksdrabbade Lozano, utsparkad, pank och hemlös ändå hade möjligheten att göra ett avtal med en respektabel samlare från Philadelphia, som kunde ta hand om och lagra hennes arbeten.

Museer världen över försöker som Moderna Museet ”täppa till luckorna” efter tidigare decenniernas könsblindhet. Men varför har intresset för Lee Lozano slumrat? Förslaget att det beror på att hon lämnade konstvärlden frivilligt är ingen bra teori. Hon lämnade konstvärlden i en installation, mitt framför ögonen på kollegor och publik, som när Frodo tar på sig den magiska ringen och blir osynlig, mitt i världshuset *Den glada ponnyn*. Frodos försvinnande väckte uppmärksamhet, bestörtning, olust, rykten och – frågor.

För forskningen finns massor av frågor att ställa.

Jag börjar med att ifrågasätta det egendomliga påståendet att ”så litet är känt om hennes liv efter sjuttioalet”. En formulering som går igen i de flesta presentationer jag har läst av Lee Lozanos konstärsskap.

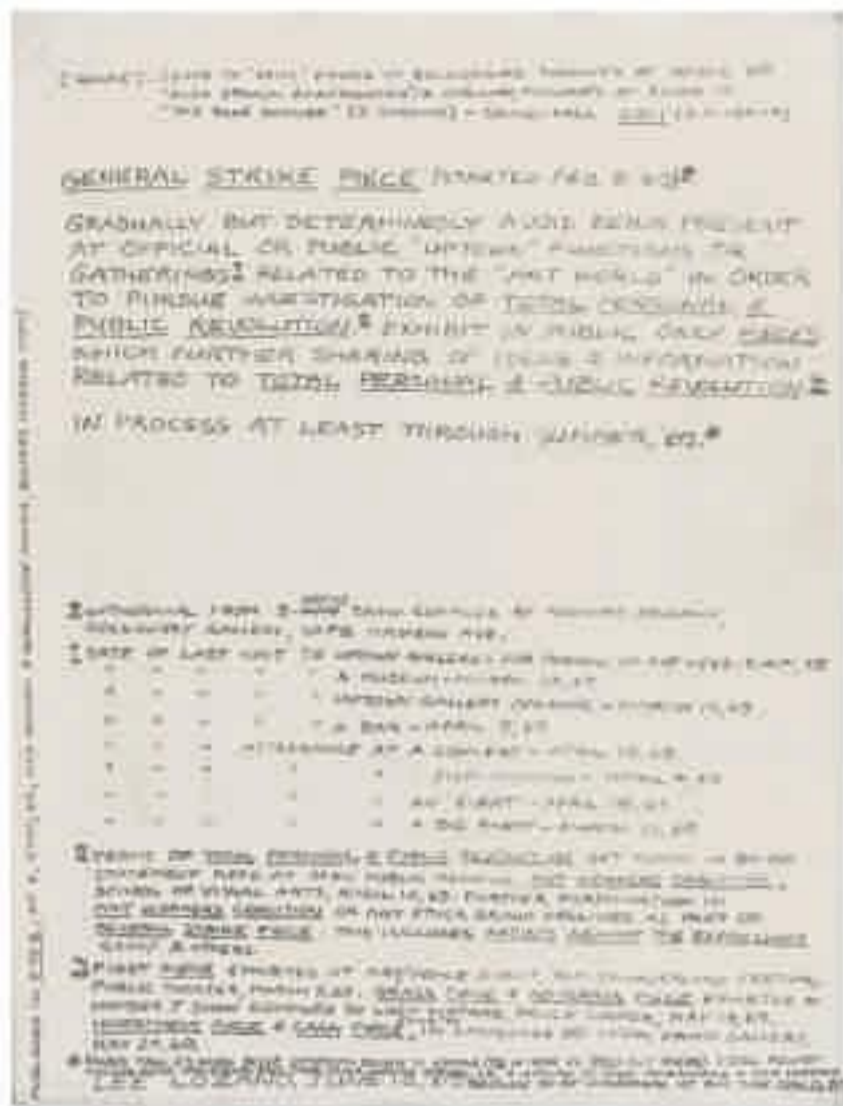
Konstnären David Reed berättar i tidigare nämnda artikeln av Katy Siegel: ”Vi fick direktkontakt 1971, när hon hade blivit vräkt från sitt loft. Hon letade efter ställen att bo på, som en del av den konstnärliga processen, och det slutade med att hon flyttade in hos mig. Lee var deppig, hon drack en massa billigt vin och rökte mycket brass. Jag hade min lille son att tänka på, och bad henne flytta efter några dagar. Jag minns att jag tänkte att hon var en levande varningssignal för vad som skulle kunna hända om man blandar ihop livet och konsten för mycket. Det är farligt för den som saknar gränser.”

Jaap van Liere hade också kontakt med henne då han representerade hennes konst under åttiotalet. Tillfrågad om hon hade gjort fler verk, svarade han att hon betraktade sina studier och samtal som del av konstnärsskapet nu. Hon gjorde anteckningar och listor hela tiden, men inga nya teckningar, målningar eller objekt. Hon tillbringade mycket tid på Southern Methodist University, och läste *Scientific America*, naturvetenskap och filosofi.

En journalist som brydde sig om Lee Lozanos öde var Robert Wilonsky och den 9 december 1999 publicerade han en lång artikel i lokaltidningen *The Dallas Observer*, under den talande rubriken *The Dropout Piece*.

Wilonsky börjar med den retoriska frågan hur det kommer sig att en person som trettio år tidigare varit en uppblusen medlem av konstscenen i New York begravs i en fattiggrav i Dallas, utan sten, utan namn, utan plats. På egen önskan, men i alla fall. Utplåning och fullständig anonymitet var en del av konceptet. Ingen följde Lee Lozano till graven. Eller ”E”, som hon kallade sig nu.

Han fortsätter med att skissa hennes liv. Hon föddes som Lenore Knaster, som enda dotter till Rosemund och Sidney Knaster. En judisk medelklassfamilj som hade det gott ställt utan

Lee Lozano, *Utan titel*, 1971, tusch på papper. The Estate of Lee Lozano. Courtesy Hauser & Wirth.

< Lee Lozano, *Utan titel (Generalstrejk, handskriften)*, 1969, blyerts och tusch på papper. The Estate of Lee Lozano. Courtesy Hauser & Wirth.

Lee Lozano, *Stansa, kika och känna*, 1967-70, olja på duk. Moderna Museet.

att vara rika. Sidney sålde möbler för en större firma. Som barn var Lenore duktig i skolan, visade konstnärliga anlag. Hon var överviktig och blev mobbad för det. I senare tonåren blev hon i stället mycket smal, och oroade omgivningen för att hon "slutat äta".

Hon tog en B.A vid Chicagouniversitetet i naturvetenskap och filosofi, och en konstexamen. Hon jobbade på Container Corporation of America, och träffade sin blivande man, arkitekten Adrian Lozano. De var gifta i fyra år, mellan 1956 och 1960. Då reste Lee Lozano till New York, och sparkade igång karriären.

Tio år senare proklamerade hon generalstrejk, kvinnobojkott och *The Drop Out Piece*. Liv och verk var för alltid sammanflätade. Hon skulle sluta göra objekt, men definitivt inte sluta betrakta sitt liv som ett konstverk. Här förlorar vi Lee Lozano ur sikte. Enligt rykten tillbringar hon de närmaste åren i Belgien och London, men ingen vet riktigt.

1982 dyker hon upp hemma hos föräldrarna. Enligt hennes kusin Mark Kramer är detta en svår period. Lee Lozano är aggressiv och våldsam. Enligt släktingar är både modern och fadern ängsliga för sin dotter, som länge vägrar söka vård. Föräldrarna dör med några års mellanrum, och Lee Lozano, som nu har lagt av alla identitetsskapande namn, kallar sig "E". Sina sista år vårdas hon på olika sjukhus.

Är Lee Lozanos biografi intressant? Vad lägger en konstnärs liv till verket? Svaret är aldrig generellt. Men det är klart att om en konstnär kallas nyskapande för att hon fullt ut, och i modern tid, ville göra sitt liv till konst, och offentligt och högtidligt avsåde sig konstmarknadens förväntningar, så finns det två vägar att gå. Att bejaka hennes "försvinnande" och då ge hennes verk mystiska kvaliteter. Eller att bejaka de handlingar som hon dokumenterade som en del av verket.

För mig råder det ingen tvekan om att det är de radikala *Language Pieces* som är Lee Lozano stora verk. Genom att skriva ut sig skriver hon in sig i konsthistorien.

Dog 1999, som det anstår en riktig kvinna – utfattig och fri. □

Ulrika Knutson är frilansjournalist.
 Lee Lozano har vernissage torsdagen den 11 februari kl 19-21. Utställningen är organiserad av Moderna Museets intendent Iris Müller-Westermann och pågår t o m 25 april 2010.

Lee Lozano, *Utan titel*, 1964, olja på duk. The Estate of Lee Lozano. Courtesy Hauser & Wirth.

Lee Lozano:

Det är inte alltid vad som passar in som är det mest intressanta. Lee Lozano passade inte in. Det gällde under hennes korta men intensiva karriär på 1960-talet som når sin kulmen när hon 1970 inledde en självförvållad exil från konstvärlden som varade fram till hennes död 1999.

Det är omöjligt att entydigt definiera Lee Lozanos konstnärskap. Hon tycks undfly betraktaren vid varje tillfälle, vänder sig bort just när vi börjar känna igen oss. Börjar sedan om, tar nya vägar, står på sig, för att sedan lämna allt åt sidan igen... En konstnär som ständigt faller mellan stolarna när vi försöker placera henne bland andra, som konsekvent gått sin egen väg.

Under senare hälften av 1990-talet börjar konstvärlden hinna ikapp Lozano och hon blir återigen synlig. I år skulle hon ha fyllt 80 år. Men hennes konst känns påtagligt samtida. En påminnelse om hur historien ständigt skrivs om.

I skuggan av Vietnamkriget och medborgarrörelsen ifrågasattes under 1960-talet konstvärldens sociala och politiska ansvar. Många konstnärer övergav en målerisk tradition för att arbeta inom minimalism, konceptkonst, performance eller jordkonst. Det formalistiska måleriet död-förklarades.

När Lee Lozano 1960 lämnade Chicago för New York var det som målare. Under två år tecknar och målar hon ursinnigt. Hon hittar tidigt ett bildspråk med sexuella referenser, pornografiska inslag, allehanda verktyg och ordlekar sammanförda enligt en egensinnig logik. Den förvrängda sexualiteten och energin återkommer i de storskaliga verktygsmålningarna från 1964 och framåt där verktygen kommer till liv likt mardrömslika fallos.

Efter hand blir målningarna mer abstrakta med hårda geometriska former på kollisionskurs. Ett slags höghastighetsmålari i dova toner från oxblod till midnattsblått. *The Wave Series* tillkommer under slutet av 1960-talet: elva monokroma målningar i en till synes minimalistisk tra-

dition. Serien var menad att fortsätta oändligt men Lozano hade gav sig själv i uppgift att slutföra varje målning i en oavbruten sittning. Då den elfte målningen tog mer än tre dagar att slutföra avbröt hon serien när de fysiska begränsningarna tog överhanden.

Parallellt med måleriet inleder hon 1968 serier av textbaserade verk (*Language Pieces*) där hon tilldelar sig själv uppgifter eller sätter upp instruktioner med utgångspunkt i sitt eget liv som hon sedan noga redovisar. I *Dialogue Piece* från 1969 antecknar hon samtal som ägt rum i hennes studio och samma år avsvärjer hon sig konstvärlden genom *General Strike Piece* för att året därpå helt ta adjö till den genom *The Drop Out Piece*.

Strax innan hon lämnar New York 1970 omarbetar hon flera av sina målningar genom att slå hål i dukarna. So long till den måleriska illusionen. □

Jo Widoff

Jo Widoff är assisterande intendent på Moderna Museet.

she writes

Inbjudan Resa Malmö-Köpenhamn-Helsingborg för Moderna Museets Vänner

Foto: Åke E:son Lindman

Två olika datum erbjuds:
lördag 24 – söndag 25 april samt
lördag 22 – söndag 23 maj.

Anmälan görs på www.viaregi.se/modernamuseetmalmoapril2010
senast den 18 februari.

Där finner ni även mer detaljerad information. Antalet platser är begränsat till 45 personer/resa och först till kvarn gäller! Resan genomförs endast om antalet deltagare inte understiger 45 personer. Pris 4 095

SEK/person för del i dubbelrum. Pris 4 595 SEK/person i enkelrum. Programmet är identiskt för de båda resorna förutom två av utställningarna på Moderna Museet Malmö.

Program

Lördag 24 april alt. 22 maj

Flyg från Stockholm/Arlanda till Malmö/Sturup kl 10.00.

Vi åker med egen buss in till Malmö. Guidad visning av Moderna Museet Malmö. Vi ser utställningarna *Spektakulära tider, 60-talet ur Moderna Museets samling* och *Pierre Leguillon features: Diane Arbus: A printed retrospective 1960–1971*. De som reser 24–25 april ser dessutom utställningen *Luc Tuymans Against the Day*. Den belgiske konstnären Luc Tuymans (f. 1958) är en av de

mest respekterade målarna i sin generation och i utställningen *Mot dagen* presenteras 20 nya målningar. I den nya serien är fokus riktat mot virtuella verkligheter, fantasier och illusioner. Curator: Magnus Jensner. De som reser 22–23 maj ser utställningen *Yael Bartana*. Utställningen öppnar denna dag och presenterar den internationellt uppmärksammade filmkonstnären Yael Bartana, född 1970 i Afula och idag bosatt i Tel Aviv. Curator: Joa Ljungberg. Därefter besöker vi Malmö Konsthall och får en guidad visning av aktuell utställning. Under sen eftermiddag checkar vi in på Clarion Collection Hotel Tempeance som är ett förstklassigt hotell ett kvarter ifrån Lilla Torg i hjärtat av Malmö. För dem som önskar erbjuds en middagsbuffé på hotellet (ingår i priset). Den som istället önskar upptäcka restaurangutbudet runt Lilla Torg och Stortorget gör det.

Söndag 25 april alt. 23 maj

Frukostbuffé på hotellet och sedan åker vi i vår buss över till Köpenhamn. I Köpenhamn gör vi en guidad tur i båt och ser den nya spännande arkitekturen från vattnet. Vår buss tar oss sedan via Helsingör till Helsingborg där vi får en guidad visning av aktuell utställning på Dunkers Kulturhus. Flyget hem avgår från Helsingborg/Ängelholm kl 19.25 och landar på Arlanda kl 20.25.

Välkomna! □

Anna Hegnell

Anna Hegnell är verksamhetsansvarig för Moderna Museets Vänner.

Vändonationer i samlingen

Fransmannen Yves Klein (1928–62) var verksam i Paris och Nice som målare, skulptör och performanceartist. Han var en av förgrundsgestalterna i efterkrigstidens avant-gardism och är främst känd för sina stora monokroma målningar utförda i en speciell utamarin nyans, International Klein Blue (IKB), som han själv skapade och tog patent på. Med IKB blir målningens yta matt som sammet och pigmentkornen ser ut att ligga löst på duken.

För Klein representerar den blå färgen både himmel och hav. Själv beskrev han sig så här: ”Jag målar rymd. Jag är ingen abstrakt målare utan tvärtom en som avbildar, en realist.”

Monokromerna var till en början platta. Senare fäster Klein tvättsvampar i olika storlekar dränkta i IKB på dukarna, som i *Blå svamprelief RE 17* från 1960. Den målningen kan – tillsammans med bl a Robert Rauschenbergs *Monogram* (”Geten”) och John-E Franzéns *Hells Angels of California* – under drygt ett år framöver beskådas i samlingsutställningen *Spektakulära Tider* på nyöppnade Moderna Museet Malmö. □

Bertil H. Schulze

Bertil H. Schulze är medlem i Moderna Museets Vänner styrelse.

Yves Klein, *Relief éponge/Bleu RE 17* (Blå svamprelief RE 17), 1960. International Klein Blue och tvättsvamp på pannå, 230 x 153 cm. Gåva 1967 av Moderna Museets Vänner.

Moderna Museet Malmö

Så var det tänkt...

Genom en unik samverkan mellan kommunala, regionala och statliga myndigheter pusslades äventyret Moderna Museet Malmö ihop. Lars Nittve skriver om den spännande resan dit och om de nya möjligheterna att vädra museets omfångsrika samling.

Hur kom det sig att vi plötsligt, ja, i alla fall rätt plötsligt, fick ett Moderna Museet till – i Malmö? Enkelt uttryckt handlade det väl bara om att ett tillfälle yppade sig – och att tidpunkten var den rätta. Men att resan fram till ett färdigt och lyckligt invigt museum inte var så okomplicerad är en annan historia.

Det började en vårdag 2006 när jag, helt apropå, fick ett samtal från Malmös dåvarande kulturdirektör Bengt Hall där han undrade om jag hade tid att träffa honom och Stefan Lindhe, vice ordförande i Malmö Stads Kulturnämnd, på en kopp kaffe. Kaffet dracks sent på eftermiddagen samma dag och frågan ställdes: ”Rooseum är nedlagt sedan ett år och byggnaden står tom. Nu är det stor risk att ett av landets vackraste utställningsrum hyrs ut för kommersiella ändamål – om inte ett självklart och starkt alternativ kommer fram. Skulle Moderna Museet kunna tänka sig att göra något i Malmö?”

Tajmingen kunde inte ha varit bättre. Frågan kom precis i rättan tid. På museet kändes det som att verksamheten och organisationen verkligen börjat sätta sig efter återflytten till det nyrenoverade huset på Skeppsholmen året innan. Publiken strömmade till, vi hade ordning på ekonomin, samtidigt som vi var mer frustrerade än någonsin över att vi, hur mycket vi än arbetade med samlingen, aldrig kunde visa allt det vi skulle vilja visa.

Moderna Museets samling är inte bara fantastisk, den är också stor och även om man med sin allra strängaste blick bara väljer det allra, allra bästa av svensk och internationell konst från de senaste dryga 100 åren, så summerar det sig till mycket mer än vad vi kan visa i utställningssalarna i Stockholm. Pontus Hulténs Visningsmagasin, som planerades att stå klart till museets 50-års jubileum 2008 skulle visserligen göra ytterligare ett par hundra verk mer tillgängliga för våra besökare, men vi behövde mer plats!

Internt talar konstmuseer ofta om sina ”kärnsamlingar”, just de där målningarna, skulpturerna, fotografierna eller vad det nu kan vara, som egentligen alltid borde visas, eller i alla fall borde visas någon gång under en femårsperiod. Moderna Museets kärnsamling kanske består av 600–800 verk, varav man i museet i Stockholm i dag, med Pontus Hulténs visningsmagasin i fullt sving, kanske kan se lite mindre än hälften. Frustrerande – även om det möjligen kan betraktas som en rätt underbar frustration!

Med kraft och stabilitet i organisationen, med konst i världsklass och, kanske inte helt oviktigt, med min egen erfarenhet av

att inom samma myndighet driva ytterligare ett museum i en annan del av landet, svarade jag rätt snabbt och intuitivt i princip ja på frågan från Hall och Lindhe. När jag var chef för Tate Modern i London hade vi ett systemmuseum i norr – Tate Liverpool. Det hade tagit ett bra tag att komma fram till hur relationen mellan Tate i huvudstaden och det mindre Tate i en annan del av landet skulle se ut, men just åren runt millennieskiftet hade man börjat hitta formen och Tate Liverpool blomstrade.

Efter samtal med kollegorna på museet, som alla blev entusiastiska över idén, formulerade vi förutsättningarna: Moderna Museet var positivt till att etablera ett andra museum i Rooseums f d lokaler i Malmö under förutsättning att vi får ett driftstilskott som gör att vi kan driva en lika högkvalitativ verksamhet i Malmö som i Stockholm; att byggnaden uppgraderas tekniskt och estetiskt, så att den motsvarar de krav man internationellt ställer på ett museum i världsklass; att etableringen av Moderna Museet Malmö inte skulle äventyra det kommunala Malmö konstmuseums möjligheter att på sikt få ändamålsenliga lokaler – en fråga som stötts och blötts under minst tjugo år.

Vad som sedan vidtog var en resa i den högre politiska skolan där många goda viljor från Malmö kommun, Region Skåne och Kulturdepartementet, tillsammans med oss på Moderna Museet, steg för steg pusslade ihop en ekonomisk lösning som var trovärdig och långsiktig. Ingenting i denna process var självklart – tänk bara på en sådan sak att det förmodligen var första gången någonsin som lokala och regionala krafter går in och stöder en statlig verksamhet – eller på att det var olika politiska majoriteter i de olika beslutande organen.

Men ändå fick vi till en lösning. Orsaken var nog till sist uppenbar – detta var en rent arketypisk ”win-win-win” situation, där alla parter kunde se att man, för en relativt liten summa för var och en, kunde få något alldeles fantastiskt: ett nytt nationellt museum för 19- och 2000-tals konst! I september 2008 undertecknades avtalet och femton månader senare öppnade ett ombyggt, för att inte säga nästan nybyggt Moderna Museet Malmö, i arkitekterna Tham och Videgårds kongeniala form. Teamet var på plats och intrimmat, utställningarna installerade, bakelserna i kaféet på plats: Resten är historia! □

Lars Nittve är överintendent på Moderna Museet.

...och så här blev det!

Moderna Museet Malmö har blivit en kritiker- och publiksuccé sedan öppningen på annandag jul förra året. Nu kan det göras ännu fler utställningar och visa ännu mer av samlingen inom ramen för Moderna Museet. Närmare 5 000 besökare besökte museet under premiärhelgen. Åke E:son Lindman har fotograferat ny- och tillbyggnaderna och museichefen Magnus Jensner förklarar vad de olika rummen innehåller.

Kaféet

I den nybyggda entrédelen av Moderna Museet Malmö möts man av vårt kafé som serverar bröd och bakverk från eget bageri – samt stans bästa kaffe! Golv, väggar och inventarier i entrédelen går allt i samma orangea kulör. Taket täcks av perforerad plåt i samma stil som på den uppmärksammade, färgstarka fasaden. I kaféet finns sittplatser för ca 30 personer, och på Gasverksgatan färdigställs under våren en trevlig uteservering under trädkronorna. Kaféet drivs av Pâtisserie David.

Foto: Åke E:son Lindman

Butiken

Moderna Museet är internationellt känt för sin välsorterade butik som erbjuder ett spännande urval av konst, foto och designrelaterade presenter för alla åldrar och i alla prisnivåer. Butiken i Moderna Museet Malmö erbjuder hela sortimentet av utställningsrelaterade och egenproducerade produkter, kataloger, konstaffischer, vykort och populära designpresenter. Moderna Museets webbshop kommer att komplettera sortimentet med produkter samlade från hela världen. Butiken finns i entrédelen och ligger i direkt anslutning till reception och kafé.

Foto: Åke E:son Lindman

Turbinhallen

I Turbinhallen, vårt största utställningsrum (375 kvm), visar den belgiska målaren Luc Tuymans 20 nya målningar ur serien *Mot dagen/Against the Day*. Luc Tuymans är född 1958 och räknas som en av de främsta målarna ur sin generation. Tuymans menar själv att serien *Mot dagen/Against the Day* presenterar idén om ett slut. Målningarnas motiv är osammanhängande och fragmentariska, som om någon har tryckt på livets pausknapp. Serien fokuserar på virtuell verklighet, fantasier och illusioner. Det är världen sedd genom de bilder som ständigt omger oss i olika medier. Han använder ofta teckningar, fotografier, upphittade bilder och stillbilder från film som förlagor till sina målningar. Dessa motiv tillsammans med Tuymans måleriteknik gör att samtiden och historien smälter samman och kommenterar varandra. Utställningen pågår t o m 25 april.

Foto: Åke E:son Lindman

Samlingen

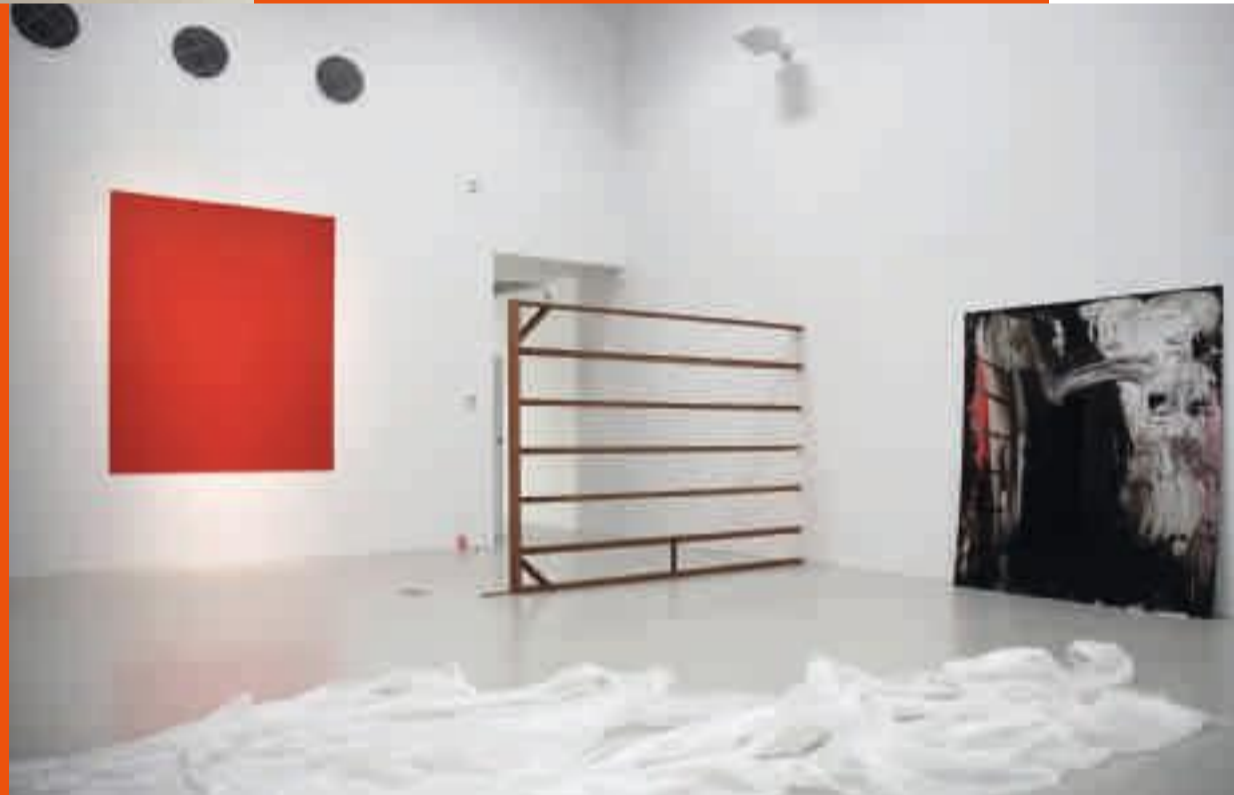
Den första utställningen i Malmö med Moderna Museets samling har titeln *Spektakulära tider*. Fokus ligger på 1960-talet. Titeln refererar dels till den experimentlusta och nyskapande energi som präglar decenniet och dels till den franske sociologen Guy Debords bok *Skådespelsamhället* från 1967. Robert Rauschenbergs berömda get, *Monogram* från 1955–59, får här fungera som ett slags introduktör till det kommande decenniet. 1960-talet var en viktig och formativ epok i museets historia, många nya konstnärskap introducerades och museet fick en viktig social roll som mötesplats och experimentverkstad. Konsten från denna omvälvande tid har även starka kopplingar till vår samtid. Det utvidgade konceptet är för dagens konstnärer en självklarhet och media- och konsumtionssamhället, som växte sig starkt under 1960-talet, har idag nått en global nivå där vi inte längre kan tala om dess in- och utsida. Utställningen visas på det övre våningsplanet (270 kvm) och innehåller verk av bland andra James Rosenquist, Niki de Saint Phalle, Louise Nevelson, Andy Warhol och Lena Svedberg. Presentationen pågår t o m 27 februari 2011.

Foto: Åke E:son Lindman

Nya galleriet

I det nya galleriet på övre plan visas en utställning med ett nytt verk av Astrid Svangren. Titeln på utställningen är *vad jag minns: att jag var varm av rädsla/en tunn väv/babbel och en vit krage/ett upprätthållande av ett tillstånd/och allt det jag inte kunde se*. Verket består av flera olika delar och är skapat just för detta nya rum. Det är målningar, tygstycken, infärgade plexiglasskivor och en träskärm, som med sina olika uttryck och temperament tillsammans skapar den helhet konstnären strävar efter. Träskärmen är inspirerad av den nordamerikanska, asketiska shakerrörelsen, och dess formella renhet fungerar som en kontrast till målningarnas komplexitet och expressivitet. Astrid Svangren utmanar föreställningar om måleriet på ett sätt som knyter an till de form- och materialexperiment som inleddes på 1960-talet. Hennes poetiska känslighet och intelligenta analys av måleriet pekar ut nya riktningar och möjligheter. Det nya galleriet på övre plan är c:a 80 kvm med en takhöjd på 6 m. Utställningen visas till den 14 mars 2010.

Foto: Åke E:son Lindman

Verkstan

I anslutning till Turbinhallen ligger vår vackra verkstad i vars ena vägg dagsljuset flödar in genom stora fönster. Mitt i det stora rummet står den gamla turbinen kvar, både som ett historiskt minne och som ett löfte om att rummet även i framtiden skall fyllas med kreativ energi. I anslutning till fönstren kommer det att finnas bord och stolar där barn i alla åldrar efter de sett utställningarna tillsammans med en konstpedagog kan uttrycka sig med färg och form. Den pedagogiska verksamhet som Verkstan erbjuder vänder sig till barn och ungdomar i alla åldrar från förskolan till vuxenstuderande och aktiviteterna kommer att omfatta allt från klassiskt verkstadsarbete för de allra minsta till digital verkstad för äldre barn och ungdomar. Redan under våren kommer vi dessutom att köra vårt första Zon Moderna-projekt med gymnasieskolor från Malmö och Astrid Svangren som konstnärlig ledare. Verkstan är efterlängtd och intresset är stort, lärarvisningar är fullbokade och många barnfamiljer har redan hört av sig om den öppna verksamheten på söndagarna.

Foto: Åke E:son Lindman

Program, vernissager och resor våren 2010

Tisdagsklubben & Moderna Museet Stockholm & Moderna Museet Malmö

Tisdagsklubben börjar alltid kl 18.30. Förhandsanmälan behöver inte göras med undantag för 16 februari Magasin 3 och 4 maj Evert Lundquists ateljémuseum (se nedan). Tisdagsklubben är enbart öppen för medlemmar och medlemskortet måste visas upp. Tisdagsklubbens program äger rum i Stockholm.

Februari

Tisdagsklubben 9 februari kl 18.30

> *Fredrik Liew om Evert Lundquist*

Evert Lundquist (1904–94) är en centralfigur i modern svensk konsthistoria, både som konstnär och lärare. Han debuterade 1934 och arbetade intensivt med sitt måleri livet igenom. I utställningen återupptäckas verk som sällan varit visade och mer kända verk kommer att ses i ett nytt sammanhang. Intendent Fredrik Liew har vridit och vänt på konstnärskapet och ger oss nya perspektiv på en av våra mest tongivande svenska konstnärer. Plats: Auditoriet, plan 2

Vernissage 11 februari

> *Välkommen till vernissage Lee Lozano*

Läs inbjudan på sista sidan i Bulletinen

Tisdagsklubb 16 februari kl 17.30 eller 18.30

> *Maria Nepomuceno och Tom Friedman på Magasin 3*

Tid: 17.30 och 18.30. OBS! Föransmälan till mmv@modernamuseet.se. På grund av det stora trycket som varit på Tisdagsklubbarna på Magasin 3 måste vi för denna kväll ta föransmälan. Vi erbjuder två visningar samma kväll: kl 17.30 och 18.30. Om du anmäler dig och får förhinder är det viktigt att anmäla detta så att platsen kan gå till någon annan!

I vår ser vi två spännande utställningar på Magasin 3. I den brasilianska konstnären Maria Nepomucenos utställningar sprider sig skulpturerna i rummet som växtlighet. Formerna påminner om levande organismer men pendlar samtidigt mellan att vara obestämbara och omiskännliga. I hennes konst sammansmälter då och nu i objekt utförda i traditionell hantverksteknik som får nya former. Maria Nepomuceno är född 1976. Hon bor och verkar i Rio de Janeiro. Curator: Elisabeth Millqvist.

Magasin 3 presenterar stolt Tom Friedmans första soloutställning i Skandinavien. Tom Friedman är en undersökande konstnär som följer sin egen precisa logik och skapar häpnadsväckande objekt av vardagliga föremål. I denna omfattande utställning visar vi nyckelverk som summerar Friedmans produktion fram till idag. I nära samarbete med konstnären installerar vi även ett stort platspecifikt verk som skapats i hans studio i Massachusetts, USA. Curator: Richard Julin. Plats: Magasin 3, Frihamnen. www.magasin3.com

Tisdagsklubb 23 februari kl 18.30

> *Iris Müller-Westermann om Lee Lozano*

Lee Lozano (1930–1999) tillhör en generation konstnärer som var verksam i New York under 1960- och tidigt 70-tal. Hon blev en viktig aktör på konstscenen som vid tiden dominerades av män och präglades av motstånd mot den abstrakta expressionismen. Under en period av endast tolv år producerade Lozano radikala, ofta provocativa, självständiga och mångfacetterade verk. Hon förhöll sig nära till popkonsten, minimalismen och konceptkonsten, men gick alltid sin egen väg. Plats: Auditoriet, plan 2

Salong 24 februari kl 15

> *Salong – Lee Lozano*

Välkommen på salong! I år hålls ett antal salonger på Moderna Museet som lånar den litterära salongens format. Vi bjuder in gäster och dig att samtala kring aktuella ämnen kopplat till museets utställningar och samling. Salongerna välkomnar publiken att vara både deltagare och avsändare. Vi fortsätter samtalen i Restaurangen. Salongerna är öppna för alla, men antalet deltagare är begränsat. För biljetter och anmälan se modernamuseet.se eller kom till entrékassan på Moderna Museet.

Mars

Tisdagsklubb 2 mars kl 18.30

> *Catrin Lundqvist: Dokumentärt om och av konstnärer*

I år samarbetar Moderna Museet med Tempo dokumentärfestival. Intendent Catrin Lundqvist har satt ihop ett filmprogram med konstnärer som jobbar med olika aspekter av det dokumentära. Vi får smakprov ur programmet och får veta mer om de dokumentära strömningarna inom den svenska samtidskonsten. Plats: Auditoriet, plan 2

Tisdagsklubb 9 mars kl 18.30

> *Tema Min- och Torpeddepartementen: Auditorium*

Efter flera års omvälvande renoveringsarbeten är den gamla torpedverkstan på Skeppsholmen nu klar för inflyttning av både nya och gamla verksamheter. En av de nya hyresgästerna är Auditorium.

Auditorium är Stockholms nya och första specialbyggda scen för ljudkonst. Verksamheten som startas under våren är tredelad och består av Auditorium Drama, Auditorium Ung och Auditorium Ars Acustica. Välkommen på denna exklusiva förhandstitt på en ny kulturscen. Plats: Torpedverkstan, Slupskjulsvägen 26, Skeppsholmen. www.auditorium.se

Salong 10 mars kl 15

> *Tesalong – Evert Lundquist*

Välkommen på salong! I år hålls ett antal salonger på Moderna Museet som lånar den litterära salongens format. Vi bjuder in gäster och dig att samtala kring aktuella ämnen kopplat till museets utställningar och samling. Salongerna välkomnar publiken att vara både deltagare och avsändare. Vi fortsätter samtalen i Restaurangen. Salongerna är öppna för alla, men antalet deltagare är begränsat. För biljetter och anmälan se modernamuseet.se eller kom till entrékassan på Moderna Museet.

Dokumentärfestival 12 mars kl 11–18

> *Dokumentärfilmer, Tempo Dokumentärfestival*

I år har en av festivaldagarna inriktning på dokumentärfilmer av eller om konstnärer. I samarbete med Moderna Museet. I auditoriet. På kvällen, mingel i Studion. Bar. För biljetter och fullständigt program se tempofestival.nu.

Tisdagsklubb 16 mars kl 18.30

> *Rumänska Kulturinstitutet*

Rumänska Kulturinstitutet som invigdes 2006 på Skeppsbron har blivit en spännande scen för samtida konst mitt i hjärtat av Stockholm. Med syftet att sprida rumänsk kultur agerar man inom olika kulturyrtingar som litteratur, konst, film och musik samt på det akademiska området. De har en

rik programverksamhet. I vår samarbetar institutet med Konsthall C i Hökarängen och gör en utställning som visas på båda platserna. Curator är Konsthall C:s chef Kim Einarsson och Olivia Plender från London. Plats: Rumänska Kulturinstitutet, Skeppsbron 20. www.rkis.se

Tisdagsklubb 23 mars kl 18.30

> *Tema Min- och Torpeddepartementen: Moderna Dansteatern*

Sedan 80-talet har denna scen för experimentell dans- och performancekonst haft sina lokaler i de gamla Min- och Torpeddepartementen. Moderna Dansteaterns scen med sin karakteristiska pelare mitt framför första raden är nu ombyggd och pelaren är borta. Entrén har flyttats till sjösidan och delas med Teater Galeasen och flera andra hyresgäster. Följ med på husesyn i de nya lokalerna och hör om planerna för framtiden efter de framgångsrika åren de varit "c/o" à la Moderna Museet. Plats: Moderna Dansteatern, Skeppsholmen. www.modernadansteatern.se

Tisdagsklubb 30 mars kl 18.30

> *Maria Taube: Målaren och tecknaren Evert Taube*

Moderna Museet har i sin samling 185 verk av Evert Taube. De första verken, några akvareller, köptes in redan 1926 från utställningen Taube hade på galleri Gummesson i Stockholm. Några år senare köptes ytterligare några akvareller in och 1993 ytterligare ett antal från hans dödsbo. Under hela sitt liv tecknade och målade han. Det var självklart för honom att göra sina egna illustrationer när han skrev poesi, visor, en tidningsartikel, en inköpslista eller ett meddelande till sin fru eller något av de tre barnen. Plats: Auditoriet, plan 2

April

Tisdagsklubb 6 april kl 18.30

> *Tema Min- och Torpeddepartementen: Fotografins Hus*

Efter att tillfälligt huserat i Konstnärshuset på Smålandsgatan flyttar nu Fotografins Hus tillbaka till sina nyrenoverade lokaler på Skeppsholmen. I och med nyetableringen 2010 kommer Olof Glemme och Hans Hedberg att tillsammans med Dorothea Flodin arbeta med verksamheten. Olof Glemme är konstnär och prefekt för institutionen för Konst, Konstfack och Hans Hedberg arbetar med forskningsfrågor vid Högskolan för Fotografi, Göteborgs universitet. Plats: Fotografins hus, Slupskjulsvägen 26 A, Skeppsholmen. www.fotografinshus.se

Tisdagsklubb 13 april kl 18.30

> *Camilla Carlberg och Lena Malm om Studion*

Studion på plan 1 i Moderna Museet är en plats där man kan se delar av museets videosamling men det är också scenen för en experimentell programverksamhet. Programmets innehåll varierar mellan video, performance, dans, musik och digitala media. Programmet genomförs ofta i samarbete med andra institutioner och nätverk. I vår äger bland annat ett samarbete rum med CuratorLab, Konstfacks masterutbildning för curatorer. Studios programansvariga Camilla Carlberg och Lena Malm berättar om denna experimentella verksamhet och om hur man når en ny ung publik. Plats: Auditoriet, plan 1

Tisdagsklubb 20 april kl 18.30

> *Runaway Train på Bonniers Konsthall*

Bonniers Konsthall fortsätter att ta pulsen på den svenska samtidskonsten. Varje vår presenterar konsthallen en gruppställning som ger en fingerisning om vad unga konstnärer arbetar med just nu. 2010 är det svenska konstnärer som bor och arbetar utanför landets gränser som står i fokus. Urvalsmetoden ställer frågor kring var svenska konstnärer väljer att utbilda sig och verka. Påverkas det konstnärliga uttrycket av det lokala sammanhanget? Är den geografiska förflyttningen av betydelse eller är gränsen mellan den svenska och internationella konstscenen för evigt upplöst?

Curator: Camilla Larsson tillsammans med Tone Hansen, Josefine Wikström, Ana-Maria Hadji Culea och Krist Gruijthuijsen. Plats: Bonniers Konsthall, Torsgatan 19. www.bonnierskonsthall.se

Tisdagsklubb 27 april kl 18.30

> *Zon Moderna Lee Lozano med Hans Isaksson*
Zon Moderna är under Lena Malms ledning Moderna Museets konstpedagogiska projekt som riktar sig till gymnasieungdomar i Stockholmsområdet. Varje termin bjuds en etablerad konstnär in för att samarbeta med elever i en konstnärlig process som utgår från en aktuell utställning. I vår är utställningen Lee Lozano och konstnären Hans Isaksson. Plats: Zon Moderna, plan 2

Salong 28 april kl 15

> *Samling i Salongen, i Moderna Museets samling*
Välkommen på salong! I år hålls ett antal salonger på Moderna Museet som lånar den litterära salongens format. Vi bjuder in gäster och dig att samtala kring aktuella ämnen kopplat till museets utställningar och samling. Salongerna välkomnar publiken att vara både deltagare och avsändare. Vi fortsätter samtalen i Restaurangen. Salongerna är öppna för alla, men antalet deltagare är begränsat. För biljetter och anmälan se modernamuseet.se eller kom till entrékassan på Moderna Museet.

Resa till Moderna Museet Malmö 24–25 april

Se inbjudan på sid 12

Maj

Tisdagsklubb 4 maj kl 18.30

> *Evert Lundquists ateljémuseum*

Tid: 17.30 och 18.30. OBS! Föranmälan till mmv@modernamuseet.se. På grund av det begränsade antal som får plats i ateljén måste vi denna kväll ta föranmälan. Vi erbjuder två visningar samma kväll: kl 17.30 och 18.30. Om du anmäler dig och får förhinder är det viktigt att anmäla detta så att platsen kan gå till någon annan! För er som inte får plats är ateljén öppen för guidad visning söndagar kl 16 under perioden maj–augusti.

Evert Lundquists ateljé är belägen i det gamla maskinhuset vid Kina Slott. På 50-talet uppläts huset som konstnärateljé åt Evert Lundquist, som arbetade här mellan 1953 och 1992. Numera är ateljén ett museum och här ses oljemålningar, kolteckningar och torr nålsgravyrer av Evert Lundquist. Här finns också oljemålningar av hans hustru Ebba Reutercrona, pasteller av sonen Manne och en skulptur och oljemålning av sonen Hymme. Plats: Maskinhuset vid Kina slott, Drottningholm. www.royalcourt.se

Tisdagsklubb 11 maj kl 18.30

> *Ed Ruscha – bortom måleriet. Ett samtal mellan Lars Nittve och Ann-Sofi Noring*
Ed Ruschas grund står i grafisk design, fotografi och film, men alltsedan han flyttade till Los Angeles på 1950-talet har måleriet varit centralt för hans konstnärskap. I sommarens kommande retrospektiv visas Ed Ruschas måleri, från de tidiga porträtten av ord, över absurt realistiska målningar av bergsformationer och bensinstationer till senare, mer monumentala och komplexa verk där hela meningar inte sällan kombineras med andra motiv. Utställningens curatorer Lars Nittve och Ann-Sofi Noring träffar Tisdagsklubben för ett samtal om Ed Ruschas konstnärskap. Plats: Auditoriet, plan 2

Tisdagsklubb 18 maj kl 18.30

> *Olle Nymans ateljéer och konstnärshem*
Olle Nyman bodde och arbetade på Duvnäs gård vid Strandpromenaden i Saltsjö-Duvnäs, vilken inköptes 1863 av hans morfar, disponenten på Gustafsbergs Fabriker Robert Küsel. Huset och ateljéerna är sedan 2007 museum och konsthall och ägs av Kajsa och Olle Nymans kulturstiftelse. Här hade under en period även Evert Lundquist sin ateljé innan han fick ateljén vid Kina slott. Plats: Strandpromenaden 61–63, Nacka. www.ollenyman.se

Resa till Moderna Museet Malmö 22–23 maj

Se inbjudan på sid 12

Vernissage och årsmöte 27 maj

> Årsmöte kl 17.30. Vernissage *Ed Ruscha* kl 19–21. Inbjudan och kallelse skickas ut senare i vår.

Verkstan, Moderna Museet Stockholm

Familjesöndag 17 jan–30 maj kl 11

> Minivisning och verkstad för barn 2–6 år. Tillsammans med en av våra konstpedagoger ser vi på ett konstverk i museet. Sedan målar, ritar eller skulpterar vi i Verkstan. Kl 13 Visning och verkstad för barn 7–14 år. Tillsammans med en konstpedagog gör vi en lite längre visning i museet. Sedan arbetar vi i Verkstan med utgångspunkt i de konstverk vi sett. Drop-in kl 15–16 i mån av plats.

Lovprogram

> Sportlov: v 9, 2–6 mar. Vi ser utställningen *Lee Lozano* och arbetar i Verkstan.
> Påsklov: v 14, 6–10 apr. Vi ser Evert Lundqvists måleri och arbetar i Verkstan
> Sommarlov: 1 jul–7 aug. Vi ser *Ed Ruscha: Femtio år av måleri* och arbetar i Verkstan.

Moderna Museet Malmö

Utställningar Moderna Museet Malmö:

26 december–14 mars

Astrid Svangren, vad jag minns...

Utställningen presenterar ett nytt verk av Astrid Svangren (f. 1972), som under de senaste tio åren har fått mycket uppmärksamhet för sitt måleri, där hon blandar olika material, och för de bildvärldar hon skapar. Curator: Magnus Jensner

26 december–25 april

Luc Tuymans, Mot dagen

Belgiske konstnären Luc Tuymans (f. 1958) är en av de mest respekterade målarna i sin generation, och är känd för sina ofta diffusa och fotobaserade målningar. Mot dagen innefattar 20 nyproducerade verk. Curator: Magnus Jensner

26 december–27 februari 2011

Spektakulära tider – 60-talet ur Moderna Museets samling

60-talet är en tidsperiod som finns starkt representerad i Moderna Museets samling. Utställningen visar bl.a. verk av Judy Chicago, Robert Rauschenberg, James Rosenquist, Lena Svedberg och Andy Warhol. Curator: Joa Ljungberg och Magnus Jensner

27 mars–30 maj

Pierre Leguillon features Diane Arbus: A Printed Retrospective: 1960–1971

Denna tryckta retrospektiv över Diane Arbus (1923–1971) lyfter fram New York-fotografens omfattande arbeten för den angloamerikanska pressen under 1960-talet. Curator: Joa Ljungberg

22 maj–19 september

Yael Bartana

Program Moderna Museet Malmö:

Onsdag 3 februari kl 19

> *Situationismen och det urbana rummet*
Sven-Olov Wallenstein är lärare och forskare i filosofi och estetik vid Södertörns Högskola och chefredaktör för *Site*.

Onsdag 17 februari kl 19

> *Barbro Östlihn och New York. Konstens rum och möjligheter*
Annika Öhrner är curator och forskare i konstvetenskap.

Onsdag 10 mars kl 19

> *Ge sig hän – om poesin i Astrid Svangrens bildvärld*
Thomas Millroth är doktor i konstvetenskap, skribent och konstkritiker.

Vännernas Vänner

Arkitekturmuseet

10 februari–16 maj *Greta Magnusson Grossman – Från Stockholm till Beverly Hills*
www.arkitekturmuseet.se

Nationalmuseum

20 januari–14 mars *Caravaggio x 2*
www.nationalmuseum.se

Bonniers Konsthall

25 februari–20 juni *Tomas Sarenco*
27 januari–4 april Filmprogram *Projektioner*
www.bonnierskonsthall.se

Magasin 3

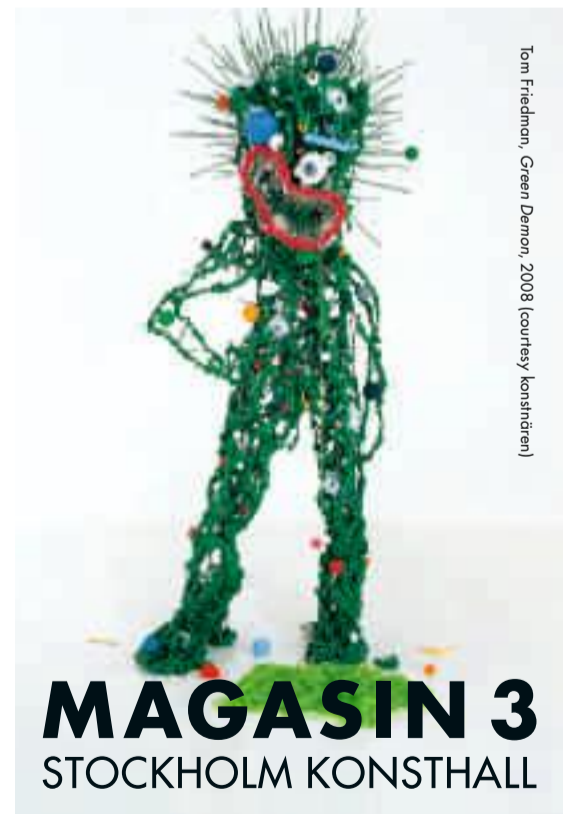
23 januari–6 juni *Maria Nepomuceno*
5 februari–6 juni *Tom Friedman, Up in the Air*
www.magasin3.com

Dunkers Kulturhus

31 oktober–28 februari *Dekadens*
15 januari–18 april *Holding – Fotografier av Anna Clarén*
www.dunkerskulturhus.se

Wanås

Parken är öppen alla dagar året runt.
WANÅS 2010 invigs 16 maj.
www.wanas.se

Tom Friedman, *Green Demon*, 2008 (courtesy konstnären)

MAGASIN 3
STOCKHOLM KONSTHALL

TRIWA klockor

Nu är de äntligen här i Moderna Museets butik. Sveriges hetaste märke inom armbandsur. TRIWA har hyllats av pressen världen över och har bl.a. burits av HKH Prinsessan Madeleine på omslaget av svenska *Elle*. I starka färger och nyskapande material har klockorna attityd för

ett rimligt pris. Klockorna tas fram i mindre kollektioner för att ständigt erbjuda förnyelse efter säsongens färger och trender.

Medlemmar i Moderna Museets Vänner 806 kr–1 166 kr (ord. pris 895 kr–1 295 kr)

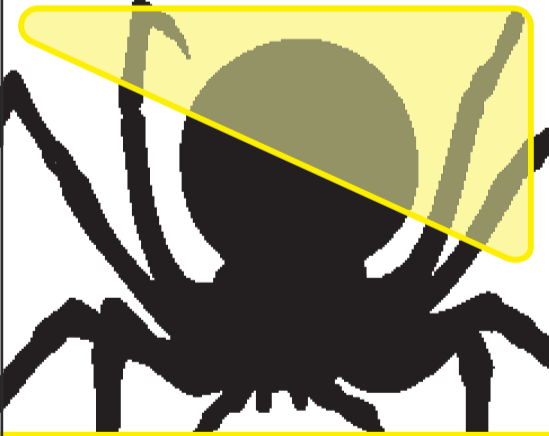
Medlemmar i Moderna Museets Vänner har 20% rabatt på aktuell utställningskatalog och 10% rabatt på hela övriga sortimentet.

Välkomna!

Butiken Moderna Museet

Sveriges spetsigaste konsthall presenterar

27 jan – 04 apr **Projektioner**
24 feb – 20 jun **Tomas Saraceno**
14 apr – 20 jun **Runaway Train**

Bonniers Konsthall bjuder vännerna på årskort!

Bonnierskonsthall
www.bonnierskonsthall.se

KONSTRUNDAN PÅ WANÅS
ÅSA LINDSJÖ 2–11 APRIL

Fotograf: Nicklas Ruffell

UTÖKADE ÖPPETTIDER 2010
Parken alla dagar året runt. Byggnaderna 2 april – 31 oktober
16 maj vernissage WANÅS 2010

Stiftelsen Wanås Utställningar www.wanas.se

SVENSK FOTOKONST
Dunkers kulturhus i Helsingborg

EN BILD I TAGET
Fotografier från
1952–2008 av
Gunnar Smoliansky
20 februari–2 maj
Vernissage fredag
19 februari kl. 18–20

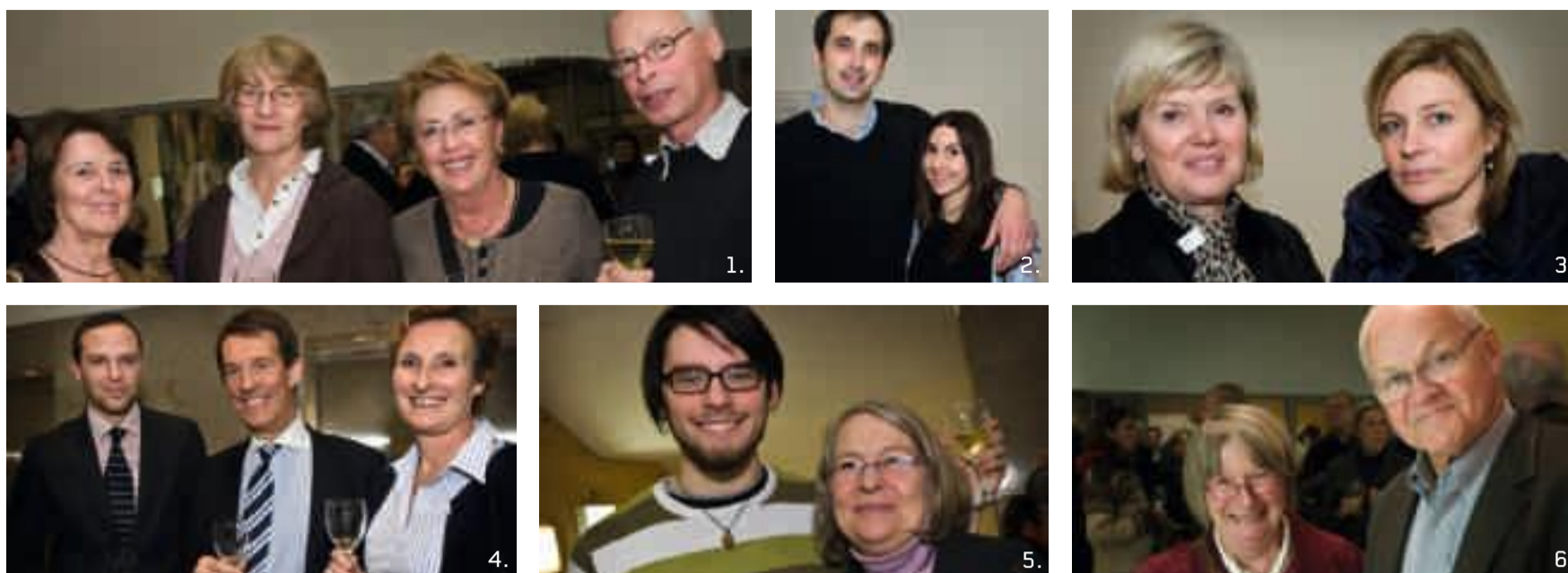

HOLDING
Fotografier av
Anna Clarén
15 januari–18 april

DUNKERS
KULTURHUS

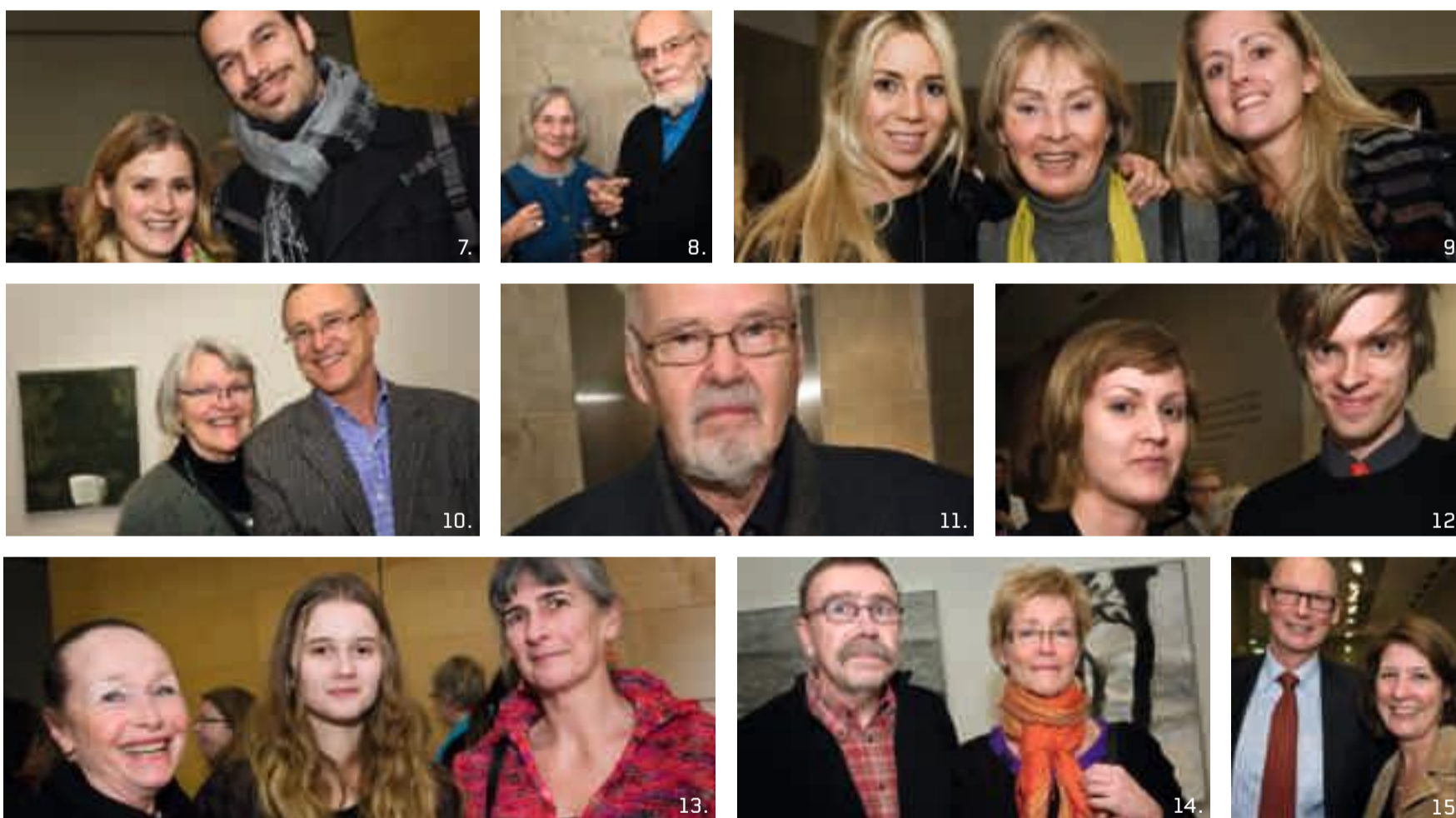
Kungsgatan 11, Helsingborg
www.dunkerskulturhus.se

Vänner vernissagevimlar

Många Vänner kom för att förhandstitta på utställningen *Evert Lundquist* onsdagen den 13 januari. Utställningens curator, intendent Fredrik Liew introducerade utställningen för den alltid lika intresserade publik som Vännerna utgör.

1. Margaretha von Essen, Karin Odencrants, Christina Enquist, Ulf Ericson 2. Oscar Nelson, Tali da Silva 3. Gunilla Nilsson, Boel Sundvall 4. Christoffer Blom, Håkan Nordlund, Marie Nordlund 5. Peter Birath, Eva Birath 6. Gunn och Sven Enarsson 7. Linnea Undén, Sebastian Berghult 8. Vera Hidemark, Bengt Hidemark 9. Paula Befrits, Katarina Befrits, Caroline Bremer 10. Marianne Nyman, Lars Nyman 11. Björn Jansson som har varit medlem sedan 1965 och Volontär i många år 12. Veera Lumme, Lauri Lumme 13. Kersti Wahlin Schulze, Maja Good, Sara Wilson 14. Göran Mellberg, Elisabeth Löfgren 15. Malin Bergman, Jörgen Mohlin

Foto: Åsa Lundén/Moderna Museet. Assistent Elsa Frostell.

På omslaget:

Lee Lozano på öppningen av New Art.
Davison Art Center, Wesleyan University,
Middletown, CT, 1964.

Foto: William S Wilson.

Bulletinen Årgång 52, Nr 1 2010

Ansvarig utgivare: Lena Josefsson
Redaktör: John Peter Nilsson
Biträdande redaktör: Anna Hegnell
Form: BankerWessel, www.bankerwessel.com
För insänt material ansvaras ej
Copyright resp upphovsman
Särskilt tack till Moderna Museet/Bildbyrån

MODERNA MUSEET

Moderna Museets Vänner
Anna Hegnell
Box 163 82
103 27 Stockholm
mmv@modernamuseet.se
Tel 08 5195 44 99
Plusgiro 153065-8
www.modernamuseet.se/mmv
ISSN 1402-8875

Moderna Museets
Vänner

Vernissageinbjudan 11 feb

mmv

MODERNA MUSEETS VÄNNER

Lee Lozano, *Utan titel*, ca 1962, krita och blyerts på papper. The Estate of Lee Lozano. Courtesy Hauser & Wirth.

Inbjudan till vernissage *Lee Lozano*

Välkommen till vernissage torsdag 11 februari kl 19–21

Överintendent Lars Nittve hälsar välkommen kl 19.30. Därefter ger utställningens curator, intendent Iris Müller-Westermann en introduktion. Vi bjuder på musik och förfriskningar. Introduktionen sänds samtidigt i Auditoriet.

Restaurangen är öppen under kvällen.

Vännernas timme.

Restaurangen håller specialöppet för MMVs medlemmar före vernissagen och erbjuder en meny till Vänskapspris i Restaurangen: huvudrätt, dessert, kaffe och liten flaska vin (18 cl) till Vänskapspris 185 kr/person (ord. pris 229 kr.) Erbjudandet gäller mellan kl 16–21 för dig och en vän. MMV entré till Restaurangen mellan kl 18–19 endast via altanen mot sjösidan. Museet är stängt mellan kl 18–19. Antalet platser är begränsade. Ingen förhandsbokning.

Utställningen pågår i Stockholm 13 februari–25 april 2010

Välkomna!
Moderna Museets Vänner

www.modernamuseet.se/mmv